

Portefeuillehouder(s) mevrouw I. Groeneveld Datum voorstel: 19 augustus 2025 Besluit raad: Ja T.k.n. raad: Nee	Overlegd/samengewerkt met: Adviseur: ☐ communicatie ☐ juridische zaken ☐ financiën ☐ p&o ☐ inkoop Team: ☐ backoffice sociaal domein ☐ sociaal wijkteam ☒ bestuur en concernadvies jeugd en gezin ☐ concerncontrol ☐ sociaal wijkteam ☐ diensten beheer werk en inkomen ☐ informatie ☐ sociaal wijkteam ☐ klanten contact centrum zorg en participatie ☐ maatschappelijke ontwikkeling ☐ vergunningen, ☐ middelen toezicht en ☐ ondersteuning handhaving ☒ ruimtelijk beheer/realisatie ☐ wijkbeheer ☒ ruimtelijke ontwikkeling ☐ wijkover- schrijdend beheer
Zaaknummer: Z.856924 Aantal bijlagen: 2 Behandeld door: Team: Team Ruimtelijke Ontwikkeling	

Onderwerp:

Vorbereidingsbesluit sierteelt Omgevingsplan

Ontwerpbesluit:

Het college besluit de raad voor te stellen:

1. Een voorbereidingsbesluit sierteelt voor het Omgevingsplan gemeente De Fryske Marren vast te stellen, waarmee voor het gehele grondgebied van de gemeente regels worden gesteld over sierteelt.
2. In verband met die wijziging 'Hoofdstuk 1 Voorbeschermingsregels sierteelt', zoals in bijlage 1 is verwoord inclusief toelichting, toe te voegen aan het Omgevingsplan van gemeente De Fryske Marren.

Datum:

Openbaar: openbaar

Besluit college:

Inleiding - Ynlieding

De gemeenteraad heeft in de vergadering van 26 mei 2025 een besluit genomen over het gebruik en regulering van gewasbeschermingsmiddelen.

Voor *nieuwe* situaties wil de raad via een wijziging van het omgevingsplan een verbod instellen op de vestiging van nieuwe sierteelt en een uitbreidingsverbod van bestaande sierteelt.

Voor *bestaande* situaties wil de raad aan de hand van het omgevingsplan een spuitvrije zone van 50 meter instellen voor sierteelt ten opzichte van een gevoelige functie zoals wonen.

Het wijzigen van het omgevingsplan voor het instellen van een spuitvrije zone en de bijbehorende procedure kost de nodige voorbereidingstijd.

Vooruitlopend op een wijziging van het omgevingsplan, wil de gemeenteraad alvast een verbod instellen voor sierteelt op percelen waar dat nog niet plaatsvindt: dus geen nieuwvestiging van sierteelt en ook geen uitbreiding van bestaande sierteelt.

De gemeenteraad wil dat verbod instellen via het nemen van een voorbereidingsbesluit vooruitlopend op de wijziging van het omgevingsplan. Voor het onderdeel spuitvrije zones en het wijzigen van het omgevingsplan volgt een apart advies voor het wijzigen van het omgevingsplan.

Het is juridisch niet mogelijk om met een voorbereidingsbesluit bestaand gebruik te verbieden. Een spuitvrije zone kan alleen via een wijziging van het omgevingsplan of via het opleggen van maatwerkvoorschriften worden geregeld.

Dit advies gaat over de voorbereiding van het raadsbesluit voor het nemen van het voorbereidingsbesluit. We hebben deze teksten en onderbouwing laten toetsen door een extern adviesbureau.

In het ontwerpbesluit zijn de regels aangevuld met een mogelijkheid om onder voorwaarden toch sierteelt te verrichten of gewasbeschermingsmiddelen te gebruiken. Er is een uitzondering op het verbod opgenomen voor biologische sierteelt. Hiervan is sprake bij een bedrijf met bio-certificaat van Skal Biocontrole. Skal Biocontrole werkt met een 'Inputlijst' van middelen die zijn toegestaan in de biologische landbouw.

We adviseren u het openbare proces te volgen, zonder geheimhouding op te leggen zoals dat wel is gebeurd bij het voorstel voor het nemen van een voorbereidingsbesluit voor de geitenstop in 2022. In die situatie werd geheimhouding opgelegd tot het moment dat het voorbereidingsbesluit was genomen. De situatie rond de gewasbeschermingsmiddelen is daarmee niet vergelijkbaar. Immers, in elk geval vanaf het raadsbesluit van 26 mei 2025 is bekend dat de gemeente met maatregelen komt om het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen te beperken. In het proces van de geitenstop was dat niet het geval.

Beoogd resultaat - Beëage resultaat

Het doel van deze voorbeschermingsregels is dat nieuwe situaties die strijdig zijn met regels van het omgevingsplan, worden voorkomen. Onder nieuwe activiteiten wordt ook de uitbreiding van bestaande sierteelt begrepen.

Argumenten - Arguminten

1. *Evenwichtige toedeling van functies aan locaties*

Op grond van artikel 2.4 van de Omgevingswet moet een gemeente een omgevingsplan vaststellen met daarin regels over de fysieke leefomgeving. In het omgevingsplan staan regels die nodig zijn met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties (artikel 4.2 lid 1 Omgevingswet). Bij het stellen van regels met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties moet de gemeente in ieder geval rekening houden met het belang van het beschermen van de gezondheid (artikel 2.1 lid 4 Omgevingswet). Het advies is om vooruitlopend op een aanpassing van het omgevingsplan adviseren we u om een voorbereidingsbesluit ter vaststelling aan de raad voor te leggen, met een verbod op de vestiging van nieuwe sierteelt en een uitbreidingsverbod voor bestaande sierteelt. Een voorbereidingsbesluit heeft een werkingsduur van 1,5 jaar. In die periode moet de aanpassing van het omgevingsplan zijn doorgevoerd.

2. *Het instellen van een spuitvrije zone kan niet via het voorbereidingsbesluit.*

Vaststellen van een spuitvrije zone kan alleen via een wijziging van het omgevingsplan of door het opleggen van maatwerkvoorschriften. Hiermee zijn we aan de slag met ondersteuning van het extern adviesbureau.

Kanttekeningen: risico's en eventuele beheersmaatregelen - Kanttekeningen: risico's en eventuele beheersmaatregelen

- Er hoeft geen ontwerpbesluit te worden opgesteld en ter inzage te worden gelegd met zienswijzenprocedure. Tegen het vastgestelde voorbereidingsbesluit staat geen bezwaar en beroep open.
- Het voorbereidingsbesluit en de regels in het omgevingsplan kunnen leiden tot schade bij agrariërs die siergewassen telen. Zij kunnen een verzoek om nadeelcompensatie indienen. Het voorbereidingsbesluit en de regels van het omgevingsplan kunnen leiden tot schade bij agrariërs die sierteelt (willen) doen. Zij kunnen een verzoek om nadeelcompensatie indienen. Nadeelcompensatie is gebaseerd op het principe dat onevenredige schade, veroorzaakt door rechtmatig handelen van de overheid, moet worden vergoed. Hierover volgt afzonderlijke informatie in samenwerking met het adviesbureau. De kans op succesvolle verzoeken om nadeelcompensatie wordt door het adviesbureau op voorhand overigens klein ingeschat. Redenen daarvoor zijn dat de schade waarschijnlijk beperkt zal zijn, waarbij de schade voorzienbaar wordt geacht, omdat in de gemeente al vanaf 2021 discussies plaatsvinden over het beperken van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen, vanwege de risico's voor de gezondheid. Over het aspect nadeelcompensatie volgt zoals gezegd afzonderlijke informatie.

Beleid, regelgeving en Sustainable Development Goals (SDG's) - Belied, regeljouwing en Sustainable Development Goals (SDG's)

Omgevingswet, Besluit activiteiten leefomgeving. Algemene wet Bestuursrecht.

Financiën - Finânsjes

Aan het nemen van het voorbereidingsbesluit zijn geen directe financiële gevolgen verbonden.

Duurzaamheid - Duorsumens

In het Duurzaamheidsprogramma van De Fryske Marren heeft de gemeente zichzelf voor 2030 als doel gesteld dat de gemeente een duurzaam voedselsysteem heeft en daar breder aan bijdraagt. Dat kan onder meer door het faciliteren van lokale, duurzame voedselketens. Een uitbreiding van de sierteelt verhoudt zich niet tot deze doelen, omdat dit minder ruimte laat voor het verbouwen van voedselgewassen.

Participatie - Partisipaasje

De raad wordt voorgesteld om een besluit te nemen over de vaststelling van het voorbereidingsbesluit. De procedure van een voorbereidingsbesluit valt onder de Omgevingswet. Het nemen van een voorbereidingsbesluit is een voorbereidingsbeschermende maatregel waarbij een participatietraject niet aan de orde is.

Bij de komende voorstellen voor het wijzigen van het omgevingsplan is wel een participatietraject nodig.

Communicatie - Kommunkaasje

Het doel van het voorbereidingsbesluit is om te voorkomen dat er ongewenste ontwikkelingen plaatsvinden in de periode van voorbereiding van de wijziging van de regels. Het bevoegde bestuursorgaan moet daarom snel een voorbereidingsbesluit kunnen nemen. Het besluit komt daarom zonder voorbereidingsprocedure tot stand. Dat betekent dat het bevoegde bestuursorgaan:

- geen ontwerpbesluit met zienswijzenprocedure hoeft te doorlopen en
- geen participatiemogelijkheden hoeft te bieden.

Vervolg en evaluatie - Ferfolch en evaluaasje

Het voorbereidingsbesluit treedt in werking na bekendmaking (artikel 3:40 Awb). Dat is op de dag van de bekendmaking of op de dag die in het voorbereidingsbesluit is bepaald.

Het bevoegde bestuursorgaan maakt het voorbereidingsbesluit bekend door plaatsing van het volledige besluit in het elektronisch publicatieblad van het bestuursorgaan.

Bijlagen - Taheakke

- 250819-RV-Voorbereidingsbesluit sierteelt Omgevingsplan DFM-Z.856924
- 250819-RB-Voorbereidingsbesluit sierteelt Omgevingsplan DFM-Z.856924